

Odgovor EAEA na inicijativu Komisije „Nove veštine i nova radna mesta“¹

Uvod

EAEA je nevladina organizacija sa 128 članica iz 43 zemlje koje na evropskom nivou predstavljaju neformalno obrazovanje i učenje odraslih. EAEA i njene članice nosioci su čitavog spektra aktivnosti u oblasti celoživotnog učenja i obrazovanja odraslih, uključujući formalno, neformalno i informalno učenje, obrazovanje i obuke.

EAEA smatra da je inicijativa Evropske komisije na ovu temu adekvatna, posebno imajući u vidu koliko prostora pruža obrazovanju odraslih i celoživotnom učenju. Ovo su naši stavovi po pitanju sledećih prioriteta:

1. Fleksigurnost i sveobuhvatno celoživotno učenje

1.1 Mi podržavamo fleksibilniji pristup celoživotnom učenju; validaciju neformalnog i informalnog učenja; integraciju učenja i sistema za vođenje karijere. Takođe predlažemo usvajanje ciljanog pristupa kada su upitanju osetljive grupe odraslih koji su isključeni iz društva i nemaju mogućnost da uče putem redovnih programa i škola. Prepoznajemo da je neophodno da se, ukoliko želimo da se dostignu ovi ciljevi, koriste fleksibilni, ciljani pristupi usmereni na polaznike, koji prevazilaze usko usmerene programe stručnog obrazovanja. Da bi se došlo do polaznika, neophodno je veliko angažovanje koje zahteva holistički pristup i mogućnosti za učenje koje poštuju individualnu, socijalnu i ekonomsku situaciju potencijalnih polaznika. Ponovo izrađeni akcioni plan za učenje odraslih ne treba da se ograniči na mere koje odgovaraju na potrebe tržišta rada već treba da prepozna ulogu celoživotnog učenja i njegovog doprinosa individualnom i kolektivnom dobru, aktivnom građanstvu, socijalnoj koheziji i interkulturalnom dijalogu.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0682:FIN:EN:PDF>

1.2 Ovaj Odgovor uključuje i poziv na „socijalni dijalog o implementaciji celoživotnog učenja”. Predlažemo da se proširi na „socijalni i građanski dijalog”. Institucije obrazovanja odraslih na nacionalnom, regionalnom i evropskom nivou mogle bi biti inicijatori i moderatori ovog procesa, mogle bi da koriste svoje kompetencije radi omogućavanja diskusije u različitim okvirima kao i svoje ogromno iskustvo i kontinuitet u radu u ovoj oblasti. Snažno zagovaramo učešće organizacija iz civilnog sektora u planiranom Tri-stranačkom socijalnom forumu kako bi se okupili svi akteri u oblasti obrazovanja odraslih.

1.3 Ovaj Odgovor takođe predlaže jaču ulogu javnih službi za zapošljavanje u davanju informacija, saveta i vođenja u razvijanju partnerskih odnosa sa pružaocima usluga kada su u pitanju obrazovanje i obuke, nevladinim organizacijama, itd. Podržavamo ovaj predlog ali predlažemo da, ukoliko želimo da oni preuzmu tu ulogu, osoblje službi za zapošljavanje mora da prođe stručno usavršavanje kako bi razumeli potrebe i barijere sa kojima se sreću oni koji su najviše udaljeni od tržišta rada. Partnerstvo u ključnim akcijama koje su u dokumentu opisane mora imati za cilj da istraži inicijative za stručnim usavršavanjem osoblja iz službe za zapošljavanje u odnosu na celoživotno učenje i razvoj efikasnih lokalnih i regionalnih partnerstava.

2. Sticanje odgovarajućih veština za zapošljavanje

2.1 Ovaj Odgovor je fokusiran i na probleme sa kojima se suočavaju odrasli koji imaju slaba postignuća u obrazovanju, a koji imaju sedam puta više šansi da se uključe u kontinuirano obrazovanje i obuke nego oni sa visokim postignućima. Međutim, predložene su ključne akcije radi rešenja ovog specifičnog problema. Predlažemo da se, kada je u pitanju ovaj, veoma važan problem za budućnost Evrope, uspostavi posebna grupa na visokom nivou koja će uključivati predstavnike civilnog sektora i koja će davati konkretne predloge za određene akcije.

2.2 Omogućavanje sticanja odgovarajućeg seta veština. Ovaj Odgovor pruža okvir za razvijanje niza kompetencija koje su neophodne kako bi se odgovorilo na zahteve poslova koji će se pojaviti u budućnosti. Hteli bismo takođe da predložimo da se u obzir uzmu i takozvane „meke” veštine, uključujući izgradnju tima, participaciju, rešavanje problema i socijalne veštine koje se mogu steći u nizu neformalnih i formalnih sredina za učenje. U ovom slučaju, opšte „liberalno” obrazovanje je jednako važno koliko i stručno obrazovanje. Ove veštine treba uključiti u Panoramu veština Evropske unije.

2.3 Povećanje geografske mobilnosti i korišćenje potencijala imigranata. Smatramo da su četiri mere predložene kroz četiri akcije dobar izbor kako bi se omogućila integracija, unapredila prava radnika imigranata u EU, osmislio Evropski pasoš veština i uspostavila mreža politika kako bi se unapredilo obrazovanje imigranata. U poslednjem slučaju, predlažemo da se akcija proširi kako bi se uključili i odrasli a ne samo đaci u školama. Međutim, mobilnost i imigracija mogu pomoći da se odgovori na potrebe tržišta rada ali mogu i rezultirati uzaludnim korišćenjem „mozgova” i doprineti manjoj socijalnoj koheziji. Stoga je važno da strategije celoživotnog učenja koje budu usvojene odgovaraju na potrebe imigranata u kao i van EU kako bismo imali interkulturalni dijalog sa zajednicama u kojima se ovi imigranti nalaze. Neophodno je istražiti ključne akcije koje će odgovoriti na ova pitanja.

3. Opšti komentari

3.1. EAEA podržava napore Komisije da razvija transparentan sistem validacije ishoda učenja. U ovom kontekstu, Evropski okvir kvalifikacija je model koji obećava i koji ima mogućnost da uključi veštine i znanja do kojih se došlo na različite načine, uključujući neformalno i informalno učenje. Međutim, treba uticati na to da ovaj model uključi sve subjekte učenja, uključujući i one koji nisu prvobitni cilj tržišta rada. Osim toga, shemu koja je orijentisana na ishode Evropskog okvira kvalifikacija donosi odluka ne treba da koriste kako bi smanjili ulaganje u obrazovanje, a posebno u obrazovanje odraslih.

Validacija ne znači da svako neformalno i informalno učenje treba da bude priznato i samim tim formalizovano – slobodno, liberalno obrazovanje bez evaluacije ishoda treba sačuvati i finansirati.

3.2 EAEA pozdravlja poziv Komisije da se koriste Evropski socijalni fond i drugi evropski fondovi za celoživotno učenje i obrazovanje odraslih. Međutim, želimo da posebno naglasimo da je usko shvatanje učenja kao sredstva za snabdevanje tržišta rada suprotno našem shvatanju učenja i nastave kao holističkog, integrisanog napora ljudskog bića, uključujući i njegove ekonomske, socijalne i individualne potrebe i mogućnosti. Mi verujemo da obrazovanje – koje ispunjava i drugu funkciju, van tržišta rada – može doprineti postizanju boljeg, ispunjavajućeg i održivog načina za razliku od uskog shvatanja stručnog obrazovanja kao ekonomske alatke.

3.3 EAEA se unapred raduje odgovoru na implementaciju strategija celoživotnog učenja i razvoja kompetencija, Evropskog priručnika za razvoj politika,

posebno obnovljenom Akcionom planu za obrazovanje odraslih. EAEA je razvila 10 ključnih poruka za ovaj obnovljeni akcioni plan koji možete pronaći na:

http://www.eaea.org/doc/eaea/EAEA_ActionP-lan_followup_2011_summary.pdf

EAEA i njeni članovi podržavaju nameru da ovaj dokument „pruži više resursa u teškim vremenima a manje u dobrim” (str. 6). Po našem mišljenju, obrazovanje se može posmatrati kao investicija a ne kao trošak, a u teško vreme neophodne su pametnije investicije. Želimo da ohrabrimo Komisiju i države članice da koriste potencijale obrazovanja odraslih kako bi promovisale koherentni i integrativni razvoj našeg kontinenta, uključujući i razvoj veština za dobre poslove, neophodne kompetencije kako bi se upravljalo promenama kroz koje prolaze naša društva u smeru održivog razvoja i znanja za održivost evropskog političkog sistema koji se zasniva na demokratiji i aktivnom građanstvu.

U ime Izvršnog odbora EAEA:

Sue Waddington, predsednica

Gina Ebner, generalna sekretarka

Prevela Marijana Todorović